

Bladmijnenexcursie 26 oktober 2002

De stichting Tinea heeft ons gevraagd een bladmijnenexcursie te organiseren in Friesland. De rupsen van een aantal geslachten van de microvlinders eten niet aan de buitenkant van het blad, maar eten zich een weg door het bladmoes tussen bovenkant en onderkant van het blad. Deze “mijnen” zijn daarna zichtbaar als een soort tunneltje in het blad. Vaak kun je de uitwerpselen, die in de gang achterblijven, zien zitten en soms ook de rups als die nog in het blad aanwezig is. Omdat elke soort een karakteristiek vraatspoor maakt, kun je de soorten determineren aan de hand van de gevonden bladmijnen. De excursie zal worden gehouden op 26 oktober a.s. op de Kiekenberg bij Nieuwehorne en staat onder leiding van Leo Bot. De Kiekenberg is van Staats Bosbeheer en bestaat uit bos met loofbomen en aanplant van Grove Den en een aantal heidevelDEN.

Verzamelpunt is de parkeerplaats aan de zuidkant van het terrein aan de Tjongervallei (zo heet deze weg) om 13.00 uur. Vanaf Oldeberkoop rij je langs de Oldeberkoperweg richting Oudehorne; vlak na de brug over de Tjonger linksaf de Tjongervallei in, na enkele huizen is rechts de parkeerplaats. Komende vanaf Oudehorne sla je vlak voor de brug rechtsaf de Tjongervallei in.

Contactpersoon is Jannie Sinnema, tel. 0516-471222.

Excursie Bakkeveen 18 mei 2002.

Jannie Sinnema

‘s Morgens was er nog af en toe regen, maar ‘s middags klaarde het op en werd het met de zon 18 °C. Met 14 personen gingen we achter de werkschuur van het Fryske Gea het veld in. Op een oud akkerland zagen we 7 verschillende soorten dagvlinders, waaronder enkele Bruine Vuurvlinders. Op brandnetel zaten de rupsen van de Kleine Vos. Verder kwamen we diverse kleine uiltjes tegen, te weten: *Callistege mi*; *Protodeltote pygarga*; *Deltote deceptor* en *Deltote bankiana*.

Hierna gingen we door enkele bosjes met Bonte Zandoogjes naar de heide. Enkele Schotse Hooglanders liepen er rond en dronken bij een ven. We vonden op de struikheide enkele rupsen van *Rhagades pruni*.

Om 17.00 u. werd de excursie beëindigd door een fikse bui. Enkelen gingen Bakkeveen in voor een hapje. Naast het eetcafé in de coniferenhaag vlogen diverse micro's rond; later gedetermineerd als *Argyresthia trifasciata*. Deze micro is pas in 1982 in Nederland voor het eerst waargenomen (H.Stigter & A.van Frankenhuijsen 1992 in Ent.Ber., Amst. 52: p.33-37). In 1993 staat *A.trifasciata*

nog niet vermeld uit Friesland (J.Kuchlein, De Kleine Vlinders). De rups is een mineerder op coniferen en kan plaatselijk talrijk en schadelijk optreden.

Argyresthia trifasciata

's Avonds werden er 3 opstellingen met lampen en lakens neergezet. We lokten naast meer dan 64 soorten macrovlinders ook tientallen Meikevers. Van de nachtvlinders behoorden 14 tot de uilen, 29 tot de spanners en 21 tot andere families. De opvallendste nachtvlinderwaarneming was de uil *Pachetra sagittigera*, die pas aan het eind van de avond op het doek kwam zitten. Deze uil was eenmaal gevangen in Sexbierum (B.J.Lempke 1985, Vlinders van Friesland). De rups leeft op grassen. In Nederland komt deze uil voor op zandgronden en in bosachtige streken, zoals op de Veluwe. In het noorden was deze uil ook van Grollo bekend. Tijdens de NEV-excursie bij Ter Apel (16 juni 2001) is de vlinder ook gevangen. Op 21 mei hebben Gerrit Tuinstra en Henk & Auke Hunneman op dezelfde plaats in Bakkeveen van *P.sagittigera* nog 16 exemplaren waargenomen, onder andere ook gelokt met stroop.

Pachetra sagittigera

Determinatiecursus nachtvlinders.

Siep Sinnema

In de vorige Flinterwille stond de aankondiging van de determinatiecursus; inmiddels is de cursus geweest en we kunnen wel stellen dat het een succes is geworden.

Aan de cursus werd deelgenomen door 16 cursisten; onder de cursisten waren een flink aantal leden van de Vlinderwerkgroep Friesland, namelijk John Boosman, Oebele Idema, Abel en Francisca Jagersma, Johan Meijer, Annie Trinks en Luut de Zee. Positief was ook, dat van de overige deelnemers een flink aantal na de cursus ook lid van onze Vlinderwerkgroep is geworden. De cursus werd gehouden op drie woensdagavonden in april (10, 17 en 24 april) in de Naturij te Drachten. De cursus werd gegeven door Hans Bijl, Jannie Sinnema en Siep Sinnema. Op de eerste avond kwamen voor de pauze aan bod: de bouw van vlinders, levenscyclus, verschil tussen dag- en nachtvlinders en het onderscheiden